

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Helenou Nebesařovou jako samosoudkyní v právní věci

žalobkyně: **Mg.A. L. H. Š.**, nar. xxx
bytem xxx
zast. JUDr. Tomášem Dobřichovským, Ph.D., advokátem
sídlem Opletalova 1015/55, Praha 1

proti

žalovanému: **xxx**
sídlem xxx

o ochranu autorských práv

takto:

- I. Žalovaný je povinen zdržet se užívání filmové znělky xxx s motivem běžící zlaté postavy o celkové stopáži 0:24 minut a obsahující následující vyobrazení

xxx

na stopě 00:00 minut

xxx

na stopě 00:03 minut

xxx

na stopě 00:08 minut

xxx

na stopě 00:10 minut

xxx

na stopě 00:12 minut

na stopě 00:15 minut

- II. Žalovaný je povinen stáhnout z užití filmovou znělku xxx s motivem běžící zlaté postavy o celkové stopáži 0:24 minut a obsahující vyobrazení, jak je uvedeno shora ve výroku I., a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žaloba s návrhem, aby žalovaný byl povinen zaplatit žalobkyni částku 2 722 650 Kč, se zamítá.
- IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou dne 1.11.2021 domáhala proti žalovanému ochrany svého autorského práva. V žalobě uvedla, že je absolventkou Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze, obor filmové a televizní grafiky s postgraduální stáží ve Francii. V průběhu své kariéry vytvořila řadu autorských děl z oblasti animace, ilustrací či audiovizí. Je m.j. autorkou a nositelkou autorských práv k autorskému uměleckému dílu, a to filmové znělce xxx xxx (dále jen Dílo). Žalobkyně vytvořila Dílo v roce 2000 pro objednatele a smluvního partnera společnost Universal Production Partners s.r.o. na základě smlouvy o vytvoření Díla a navazujícího návrhu řešení filmové znělky (scénář). Řešení a ztvárnění Díla je založeno především na iluzi prostorové imaginace filmového obrazu, kdy figura běžce (neutrální, bez zlidšťujících atributů) se pohybuje po nekonečném filmovém pásu, na němž je sama zachycena v identické situaci, jak běží, přičemž průnikem do obrazu na filmovém pásu se opakovaně přestupuje do další dimenze. Teprve tam je zřejmé, že postava běží po velkém kotouči filmu, který tvoří písmeno loga. Tento základní umělecký atribut představuje jedinečný výsledek tvůrčí duševní činnosti žalobkyně ve smyslu § 2/1

AZ. V této souvislosti především zdůraznila, že u základního uměleckého atributu pohybujícího se běžce je dána jeho autorskoprávní jedinečnost tím, že jde v rámci Díla (jakožto audiovizuálního dle ust. § 62 a násl. AZ) o postavu běžící právě daným, žalobkyní vyjádřeným specifickým způsobem v prostoru a čase, kde konkrétní pohyb kamery, způsob snímání postavy, dráha, po které figura běží a celkové načasování jednotlivých segmentů obrazu jsou projevem původní a jedinečné režie audiovizuálního díla jeho výtvarného zpracování žalobkyní. Nejde tak o pouhý námět, myšlenku či nápad pohybující se postavy (běžce) anebo o pouhý motiv postavy jako takový, nýbrž o konkrétní a celkové umělecké ztvárnění, výtvarnou kompozici a animaci Díla, z nichž je patrný taktéž otisk žalobkyně jakožto autora Díla.

2. Žalobkyně dále uvedla, že žalovaný aktuálně používá (min. od ledna 2018) dílo ve své nové znělce, která nadále využívá zmíněný základní umělecký atribut Díla (dále jen Znělka 2018). Užívání se děje zejména způsobem nehmotného sdělování díla veřejnosti. Znělka 2018 užívá Dílo ve zpracované a upravené podobě bez jakéhokoliv odkazu na původní Dílo a žalobkyni jakožto autora. Jelikož k tomuto užití Díla a jeho zpracování a úpravám došlo bez vědomí a souhlasu žalobkyně, dochází tímto jednáním k neoprávněnému zásahu do autorských práv osobnostních i majetkových žalobkyně ve smyslu § 11/2,3 a ust. § 12/1 AZ. Žalobkyně v této souvislosti odkázala na závěry znaleckého posudku společnosti ART AUTHENTICITA a.s., který si ve věci vyžádala.

3. Žalobkyně s odkazem na ust. § 40 odst. 1 písm. b), d) AZ požadovala zdržovací a odstraňovací nárok jak shora uvedeno (v upravené podobě dle podání ze dne 23.5.2022). Dále požadovala s odkazem na ust. § 40/4 AZ původně zaplacení částky 5 445 300 Kč odpovídající dvojnásobku obvyklé licenční odměny. V průběhu řízení vzala žalobkyně žalobu do částky 2 722 650 Kč zpět a nadále trvala na zaplacení částky 2 722 650 Kč jako vydání bezdůvodného obohacení odpovídající obvyklé odměně za užití původního Díla v novém odvozeném Díle (znělce 2018). Soud s ohledem na částečné zpětvzetí žaloby řízení v uvedeném rozsahu zastavil.

4. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby s tím, že novou znělku xxx užívá oprávněně v souladu s uzavřenými smlouvami. Za výrobu této znělky a licenci k jejímu užití řádně žalovaný zaplatil. Žalobkyní odkazovanou filmovou znělku xxx 2000 si žalovaný objednal u společnosti Universal Production Partners s.r.o. (dále UPP) tzv. na klíč. Až do vznesení nároku žalobkyní žalovaný neznal obsah smlouvy uzavřené mezi žalobkyní a UPP. Nicméně měl za to, že je oprávněným uživatelem jak znělky jako celku, tak i jednotlivých částí bez omezení k jejímu užití, změnám či zpracování. V roce 2017 si žalovaný zadal výrobu nové znělky xxx. Tuto znělku vytvořila společnost Spoon a.s. Stejně jako v případě znělky vytvořené žalobkyní vyšli autoři z počítačového 3D modelu lidské postavy, která byla získána z grafické databanky a následně originálním způsobem graficky upravena, „rozpohybována“ a umístěna do nově vytvořeného prostředí. Žalovaný zdůraznil, že lidská postava v nové znělce má jiné parametry než v předchozí znělce. Nová znělka je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti. Žalovaný má za to, že část díla, jejíž ochrany se žaloba domáhá jako základního uměleckého atributu, je neoriginální, nejedinečný, tudíž nesplňuje pojmové znaky autorského díla.

5. Ze Smlouvy o vytvoření uměleckého díla uzavřené mezi objednatelem společností Universal Production Partners s.r.o. a žalobkyní jako zhotovitelem dne 17.8.2000 bylo zjištěno, že žalobkyně se zavázala osobně vytvořit pro objednatele za úplatu grafický návrh, scénář a režii k realizaci znělek xxx ve sjednaném rozsahu, a to za autorskou odměnu v částce 50 000 Kč. Dle čl. III./3 Smlouvy žádné další finanční nároky autorskoprávního charakteru zhotoviteli ve vztahu k objednateli v souvislosti s plněním smlouvy nepřislouží. Smluvní strany si dále dohodly, že předáním

jednotlivých děl objednateli převádí zhotovitel veškerá převoditelná práva k jejich užití a uděluje souhlas s jejich šířením, a to v neomezeném počtu rozmnoženin ve sjednaném územním rozsahu, na audio-vizuálních médiích, a to na dobu 70 let od vzniku autorského práva; také objednateli přísluší oprávnění dále tato práva k užití děl převádět za stejných podmínek na třetí osoby a disponovat s dílem bez jakýchkoli omezení. Dle čl. IV. je zhotovitel oprávněn předmětná díla, práva, k jejichž užití touto smlouvou v plném rozsahu převádí na objednatele, užívat pouze za účelem prezentace vlastní činnosti, tj. způsobem nekomerčním. Nedílnou součástí Smlouvy je návrh řešení filmové znělky xxx s popisem obrazu a zvuku. Obraz je popsán následovně: „řešení znělky je postaveno na iluzi prostorové imaginace filmového obrazu: figura běžce (neutrální, bez zlidšťujících atributů) se pohybuje po nekonečném filmovém pásu, na němž je sama zachycena v identické situaci, jak běží. Průnikem do obrazu na filmovém pásu opakovaně přestupujeme do další dimenze. Zhuštěním těchto průníků projedeme jakýmsi tunelem do dalšího prostoru s logem. Teprve tam je zřejmé, že postava běží po velkém kotouči filmu, který tvoří písmeno loga“. Řešení znělky je grafickým ztvárněním postavy běžce v jednotlivých etapách pohybu této figury, u každého obrázku s popisem konkrétního záběru kamery, způsobu snímání kamery, ztvárnění dráhy, po které figura běží.

6. Mezi účastníky nebylo v řízení sporným, že žalovaný na základě smlouvy se společností Universal Production Partners s.r.o. užíval v rámci své činnosti výše uvedenou znělku xxx vytvořenou žalobkyní, a to do doby, než začal užívat spornou znělkou XXX. Žalovaný nespороval, že novou znělku užívá dosud, aniž by měl souhlas žalobkyně.

7. Žalovaný předložil ke sporné znělce v řízení následující listiny. Z potvrzení společnosti Spoon a.s. ze dne 13.6.2022 vyplývá, že společnost vytvořila v roce 2017 na základě objednávky společnosti Redbloom s.r.o. audiovizuální znělku xxx a poskytla oprávnění – licenci k jejímu užití společnosti Redbloom s.r.o. Tímto byly nároky zcela vypořádány jak z hlediska úhrady odměny za licenci k užití znělky, tak z hlediska odměny za její výrobu. Z potvrzení společnosti Redbloom s.r.o. ze dne 13.6.2022 vyplývá, že společnost Redbloom nechala vyrobit u společnosti Spoon a.s. audiovizuální znělku xxx a poskytla žalovanému na základě řádné licenční smlouvy oprávnění k jejímu neomezenému užití v rámci podnikatelské činnosti, zejména filmové distribuce, a to od 1.1.2018. Z faktury č. 20170651 vystavené dodavatelem společností Spoon a.s. dne 31.12.2017 bylo zjištěno, že dodavatel fakturoval odběrateli společností Redbloom s.r.o. postprodukční práce na projektu xxx znělka za animaci znělky 280 000 Kč vč. DPH a částku 58 800 Kč vč. DPH za kompozici hudby.

8. Ze záznamu znělky XXX bylo zjištěno, že obsahuje běh figury animovaného uměle vytvořeného běžce (bez zlidšťující podoby) ve žluté barvě pohybující se (zpomaleným strojovým způsobem) na filmovém pásu, přičemž celý proces končí zobrazením loga xxx (dle jistění soudu se jednalo o již zaniklou kombinovanou ochrannou známku žalovaného č. 241062). Ze záznamu znělky XXX bylo zjištěno, že rovněž obsahuje běh figury animovaného uměle vytvořeného běžce (bez zlidšťující podoby) ve stejné barvě a velikosti pohybující se v neutrálním prostředí stejným způsobem, kdy (na rozdíl od znělky 2000) ve stopáži 00:12 min. dochází k rozjitření postavy a ve stopáži 00:15 min. vychází z postavy zář (jak shora uvedeno) přecházející do nového loga xxx. Stopáž obou znělek je totožná.

9. Ze znaleckého posudku společnosti ART AUTENTICIA a.s. – znaleckého ústavu m.j. pro odvětví výtvarného umění, grafický a průmyslový design a ceny a odhady - ze dne 25.6.2021 bylo zjištěno, že zpracovatel prof. akad. mal. Karel Míšek, Ph.D. ve věci předm. znělek XXX a XXX

dospěl k následujícím závěrům. Znělka vytvořená žalobkyní v roce 2000 na základě výše uvedené smlouvy (Dílo I) je výsledkem jedinečné tvůrčí činnosti žalobkyně jako autorky (tzv. storyboard). Autorka vytvořila grafický návrh, scénář a je též režisérem příslušného audiovizuálního díla znělky, což znalec podrobně rozvedl. Zdůraznil, že čas, ve kterém se odehrává nejexponovanější děj Díla I, je naplněn pohybem běžce, který je ústředním prvkem Díla I a je animovanou a velmi dobře zapamatovatelnou postavou na základě vzniklé neopakovatelné charakteristiky díla. Pohyb figury je mechanický, ale dobře napodobující lidský pohyb. Tím, že má postava běžce ve svém charakteru zapamatovatelný a lidské fyziognoimii odcizený pohyb, je v jednotlivých obrazových situacích pomocí změn výřezů velmi originální a jedinečný. Tento pohyb je ve svém spojení s figurou běžce podstatný v konečném vyjádření díla. Významná je také sémantická složka rozměru Díla, která významně ovlivňuje míru v díle obsažené invence autorky a kreativní jedinečnosti. Roli jedinečného v jiných dílech nepoužívaného prvku hraje právě postava běžce. Zatímco motiv filmového pásu jakožto užívaného symbolu lze nalézt i v jiných oblastech podobného určení. K otázce, zda byl výsledek tvůrčí činnosti tohoto díla užit ve znělce XXX (dále dílo II) znalec odpověděl následovně. Nosná podstata Díla I spočívá především v délce, ve kterém se odehrává rozložení celé znělky, která je založena na jedinečné postavě běžce v pohybu a také ve volbě motivu. Časové změny ve znělkách se překrývají a jsou shodné v zapamatovatelnosti Díla I a Díla II. Barevnost běžce je zcela shodná a je také tou nejexponovanější částí obou znělek. V animované znělce Díla I je použita shodná běžící postava, která je zároveň prvkem, který jednoznačně vytváří také podstatnou – výraznou část charakteristiky Díla II. Tato postava běžce je ve své jedinečnosti snadno zapamatovatelná. V díle II je postava běžce shodná s tou, která je součástí Díla II; tato postava je součástí obou znělek a jejich dominující částí. Vzhledem k tomu, že pozadí u obou děl má doprovodný charakter, skutečnost, že zde není shoda, tak nemá zásadní vliv na rozdílnost obou znělek. Naproti tomu postava, která je zobrazena v nástupu znělky ze zadního pohledu, přechází v nastupujícím záznamu devadesátistupňovým otočením v profilový pohled, který je u Díla I ukončen běžcem na kotouči ve vazbě na logo xxx a u díla II se vytrácí v zářivé tříšti přecházející v nové logo xxx. Tato postava běžce je u obou děl velikostně i poměrově shodná. Společnosti podílející se na znělce Dílo II bylo zřejmé, že využití postavy běžce z Díla I je tou úspěšnou veličinou, která zaručí kontinuitu a úspěch znělky. Podstatnými znaky jsou shodné poměry postavy, pohyb a barevnost a také úhel, ze kterého ji divák pozoruje. Součástí posudku je i ekonomická část týkající se ocenění licence, k níž se soud vyjádří níže. Posudek obsahuje doložku dle ust. § 127a o.s.ř. o tom, že znalec si je vědom následků nepravdivého znaleckého posudku.

10. Soud na základě shora provedeného dokazování dospěl k závěru, že žaloba je do základu důvodná. Jak vyplynulo z výše uvedené smlouvy ze dne 17.8.2000 a provedeného záznamu znělky XXX ve spojení se závěry znaleckého posudku ART AUTENTICIA a.s. lze mít za prokázané, že žalobkyně je autorkou a nositelkou autorských práv k této znělce, která je autorským dílem ve smyslu ust. § 2 AZ. Soud v této souvislosti k námitkám žalovaného zdůrazňuje, že nemá důvod zpochybňovat výše uvedené odborné závěry znaleckého posudku, obsahující doložku dle ust. § 127a o.s.ř. Zpracovatel znaleckého je erudovaným odborníkem v dané oblasti a soudu se jeví odůvodnění závěrů znalce jako věrohodné a akceptovatelné, proto v podrobnostech na obsah posudku v relevantních částech odkazuje. Pokud žalovaný předložil v řízení na podporu své argumentace proti tomuto znaleckému posudku odbornou studii Ing. V. K., soud se s polemikou jmenovaného týkající se předm. znaleckého posudku neztotožňuje. Nejedná se o revizní znalecký posudek, nýbrž o názory konzultanta v oblasti elektrotechniky a výpočetní techniky, který není soudním znalcem. S ohledem na výše uvedený autorsko- právní rozměr posuzované věci týkající se nosné podstaty díla žalobkyně jako jedinečného výsledku její tvůrčí činnosti a srovnávané znělky XXX nejsou dle názoru soudu technické tabulky a výpočty konzultanta Ing. K. pro právní posouzení věci relevantním podkladem. Soud dále k námitkám žalovaného uvádí, že smlouvu

uzavřenou mezi žalobkyní a společností Universal Production Partners s.r.o. shledal jako platně uzavřenou.

11. Podle ust. § 2/4 AZ je předmětem práva autorského také dílo vzniklé tvůrčím zpracováním díla jiného. Tím není dotčeno právo autora zpracovaného. Ve smyslu ust. § 11/3 AZ má autor právo na nedotknutelnost svého díla, zejména udělit svolení k jakékoliv změně nebo zásahu do svého díla. Podle ust. § 12/1 AZ má autor právo své dílo užít v původní nebo jiným zpracované podobě či jinak změněné podobě, samostatně nebo v souboru anebo ve spojení s jiným dílem či prvky a udělit jiné osobě smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva; jiná osoba může dílo užít bez udělení takového oprávnění pouze v případech stanovených autorským zákonem. Podle ust. § 2375/2 o.z. nabyvatel licence smí dílo upravit či jinak změnit, jen bylo-li to ujednáno, ledaže se jedná o takovou úpravu nebo jinou změnu, u níž lze spravedlivě očekávat, že by k ní autor vzhledem k okolnostem svolil.

12. Na základě shora provedeného dokazování znělkou XXX ve spojení s výše uvedenou analýzou soudního znalce, dospěl soud k závěru, že nová znělka užívaná žalovaným vznikla na základě zpracování a úpravy díla žalobkyně – znělky XXX. Jak vyplynulo z výše uvedené smlouvy ze dne 17.8.2000, součástí smluvních ujednání není souhlas žalobkyně jako autorky s úpravou či změnou díla. K argumentaci žalovaného je třeba dále zdůraznit, že k výzvě soudu ohledně tvrzených smluvních dokumentů týkajících se nové znělky, předložil žalovaný pouze výše uvedená potvrzení, aniž by doložil příslušné smlouvy, které by obsahovaly konkrétní zadání žalovaného či objednatele týkající se smluvního obsahu a podoby objednaného a zhotoveného díla - znělky 2018. Tvrzení žalovaného, že nová znělka je jedinečným originálním výsledkem tvůrčí činnosti nezávisle na původní znělce 2000 se proto jeví ve světle výše uvedených zjištění jako nedůvodné a ničím nepodložené. Na tomto závěru pak nemůže nic změnit ani žalovaný v řízení předložené DVD obsahující demonstraci procesu výroby nové znělky společnosti Spoon a.s., která je pouhým důkazem o průběhu výrobního procesu, nikoliv o finálním tvůrčím zpracování myšlenkového a kreativního procesu.

13. Soud tedy s odkazem na výše citovanou právní úpravu dospěl k závěru, že žalovaný užívá neoprávněně bez souhlasu žalobkyně zpracované a upravené autorské dílo žalobkyně. Žalobě bylo proto z výše uvedených důvodů s odkazem na ust. § 40 odst. 1 písm. b) a d) AZ co do požadovaného zdržovacího a odstraňovacího nároku vyhověno, jak ve výroku I. a II. uvedeno.

14. Soud však neshledal žalobu důvodnou v části požadující dle ust. § 40/4 AZ vydání bezdůvodného obohacení v částce 2 722 650 Kč. Předně je třeba zdůraznit, že neoprávněný zásah do autorského práva ještě bez dalšího neznamena, že autorovi vznikne automaticky nárok na vydání bezdůvodného obohacení ve smyslu shora cit ustanovení AZ. U tohoto finančního nároku je třeba, aby žalobkyně prokázala příčinnou souvislost mezi protiprávním jednáním žalovaného a bezdůvodným obohacením žalovaného na úkor žalobkyně resp. ušlého zisku žalobkyně, o čemž byla žalobkyně soudem řádně poučena. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že se jedná o otázku právní nikoliv znaleckou, soud proto nepřihlížel k výše uvedenému znaleckému v jeho ekonomické části vztahující se k vyčíslení licence. Jak vyplynulo z výše provedeného dokazování smlouvou ze dne 17.8.2000 žalobkyně obdržela za dílo autorskou odměnu v částce 50 000 Kč s tím, že žádné další finanční nároky autorskoprávního charakteru zhotoviteli ve vztahu k objednateli v souvislosti s plněním smlouvy nepřislouží, přičemž převedla veškerá převoditelná práva k jejich užití na objednatele. Článek IV. smlouvy obsahuje oprávnění (závazek) žalobkyně předm. díla užívat pouze nekomerčním způsobem. Z obsahu smlouvy a předm. znělky XXX vyplývá logický závěr, že

autorské dílo bylo zhotoveno výhradně pro účely podnikatelské činnosti žalovaného. Z uvedeného důvodu tedy bylo mezi smluvními stranami sjednáno, že objednatel je oprávněn převádět právo k užití díla na třetí osoby a disponovat s dílem bez omezení. Nemůže být tedy sporu o tom, že žalovaný následně znělku XXX po právu užíval, neboť si dílo u objednatele zadal. Z výše provedeného dokazování dále vyplynulo, že žalovaný si zadal znělku novou, přičemž zhotovitel této nové znělky XXX (zpracované znělky původní) fakturoval objednateli částku 280 000 Kč vč. DPH. Objednatel společnost Redbloom s.r.o. pak uzavřela se žalovaným příslušné smlouvy, na základě níž žalovaný novou znělku užívá. Dle názoru soudu předm. upravená znělka 2018 není ve své podstatě dílem, které by zásadním způsobem měnilo účel a rozsah původního díla ve vztahu k finančním podmínkám (výše licence apod.) smlouvy ze dne 17.8.2000, aby žalobkyni mohl v souvislosti s úpravou původní znělky vzniknout ušlý zisk či se žalovaný obohatil užíváním této znělky (byť bez jejího souhlasu) na úkor žalobkyně, a již vůbec ne v řádu požadovaných milionů. Soud proto z uvedených důvodů žalobu do částky 2 722 650 Kč zamítnul, neboť nebyla v řízení prokázána příčinná souvislost mezi neoprávněným zásahem do autorského práva žalobkyně a požadovaným bezdůvodným obohacením odpovídající tvrzené výši obvyklé odměny za užití nového odvozeného díla.

15. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 142/2 o.s.ř., neboť úspěch a neúspěch účastníků je vyrovnaný. V neprospěch žalobkyně je třeba dle ust. § 146/2, věta první o.s.ř. vzít rovněž do úvahy částečné zpětvzetí žaloby.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení prostřednictvím podepsaného soudu k Vrchnímu soudu v Praze.

V Praze dne 21. září 2022

JUDr. Helena Nebesařová v. r.

předsedkyně senátu